

SZEGEDI EGYETEM

A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM, ORVOSGYEYTEM ÉS A PEDAGÓGIAI FŐISKOLA LAPJA

II. évfolyam 6. szám

1954. március 23

Ára 40 fillér

Orvosegyetemi pártértekezlet

Az orvosegyetem pártalapszerveiben megválasztott küldöttek március 7-én, vasárnap reggel gyűltek össze, hogy meghallgassák és megvitassák a régi pártválasztmány beszámolóját, majd létrehozzák az új pártválasztmányt és megválasztják az orvosegyetem küldötteit a városi pártértekezletre.

A pártválasztmány beszámolóját Szilárd János elvtárs ismertette. Vázolta röviden a kül- és belpolitikai helyzet fejlődését az utóbbi két év során, majd rámutatott a mostani pártértekezlet fontosságára: jelentős részben ettől függ felkészülésünk sikere pártunk III. kongresszusára, itt kell megválasztani az orvosegyetemi pártválasztmányt, amely a maga kebeléből létrehozza az önálló orvosegyetemi pártbizottságot.

A beszámoló és a gazdag vita felölelte az orvosegyetem munkájának valamennyi területét.

A pártmunka általánosságban javult a területen. Eredmény, hogy az alapszervezetek egyre inkább munkaterv alapján dolgoznak. De nem sikerült még csökkenteni a funkcionáriusok túlerőtelét, az értekezletek túlzott hosszúságát. A vezetőségi tagok és aktívák sokszor önállóanok. A vezetőségválasztó taggyűlések lendületet hoztak a munkába, sok javaslatot vetettek fel. A betérjesztett határozati javaslatok viszont több helyen gyengék, általánosok voltak. Különösen hiányos a bírálat és főleg a bátor önbírálat alkalmazása. A pártértekezlet is megállapította, hogy az orvosegyetem kommunisztának több felelősséget kell éreznie a párt munkája iránt. Bármi jelentős lépés is az önálló orvosegyetemi pártbizottság megalkulása, amely véget vet az eddigi viszonylagos háttérbe-szorított-ságnak, nem lehet minden hibát csak a közös PB-re hárítani. A pártcsoportok működése eléggé formális, elhanyagolják az egyéni foglalkozást, a pártéletet, az intézetek és tömegszervezeti részleg irányítását. Az Egyetemi Pártbizottság megrendült tekintélye csak lassan áll helyre. A PB még az utóbbi időben is elvi irányítás helyett inkább utólagosan regisztrálta az eseményeket. A pártválasztmány sem töltötte be hivatását: csak papíron szerepelt a terület legfőbb szerveként. Mervé a fegyelmi bizottságok munkája: nem használja fel eléggé a nevelő-lehetőségeket. A beszámoló értékelte a felsőbb pártvezetők segítő munkáját és különösen kiemelte a Városi Pártbizottság egyre eredményesebb támogatását. Kukán Ferenc dékán elvtárs, felszólalásában hiányolta viszont, hogy a Megyei Pártbizottság többszöri ígérete ellenére sem fogadta az egyetem küldötteit a problémák megbeszélésébe.

Különösen sok hibát tárt fel az értekezlet a népnevelőmunka területén, amelyet részort-feladatnak tekintenek, lebecsülnek, gyenge káderekre bíznak, holott az agitációt a legfejlettebb elvtársaknak kellene végezniük és az egész vezetőséget felelőssé kell érte tenni. Az egyetemi újság fejlődött, bátrabban bírál, elvi színvonalát emelkedett, de még színesebbé kell tenni, jobban ki kell építeni a levelező hálózatot. Több szakmai cikk megjelentetése is kívánatos volna.

A pártértekezlet értékelte a tömegszervezetek sok nehézséggel küzdő munkáját is. Az ifjúsági munkát egyre sikeresebben irányítja az önálló orvosegyetemi DISZ-bizottság, de elhanyagolja a pártéletet, valamint az ifjúsági kulturális- és sport-igényeinek kielégítését. Nagyobb figyelmet kell fordítani koncertek, gramofonhangversenyek és színelőadások szervezésére. Kiemelték a hozzájárulást az orvosegyetemi kultúr-csoportok jó munkáját. Nem sikerült egyelőre felszámolni a formális DISZ-tagságot és az ifjúsági egység kialakítását gátló szektáns elzárkózást. A DISZ tömegbefolyása, politikai irányító hatása mintha csökkent volna. Az ifjúsági szervezetnek a fegyverelmélyítésére irányuló munkáját sokszor akadályozza egyes gyakorlatvezetők liberális magatartása. Nem sikerült kiirtani a jampec-magatartás maradványait.

A szakszervezet közelebb került

a tagsághoz. A egyének problémáival való foglalkozás, a kormány-programm helyi megvalósításáért folytatott munka meghozta gyümölcsét: a bizalom a szakszervezet iránt növekszik. De a munkát sokszor gátolja a Munka Törvénykönyve rendelkezéseinek végre nem hajtása, a kiszűrésű dolgozók kedvetlensége, elszívargása más pályákra. Egyes jogos kéréseket (csökkentett munkaidő a veszélyes munkahelyeken, veszélyességi pótlék, védőruházat, túlóradíjak stb.) nem tudnak kielégítően megoldani. Elégé formálisan dolgozik a bizalmi-hálózat. A szakszervezet tekintélyét a professzorok, tanszemélyzeti tagok munkába történő bevonásával lehetne tovább emelni, a szakszervezeti bizottságba pedig függetlenített orvos-tagot kell beválasztani.

Az MSZT teendője az, hogy megjavítsa együttműködését a többi tömegszervezettel. Formális a Vöröskereszt munkája. A békebizottságok viszont az összevonás óta eredményesebben dolgoznak.

Jelentősen javult az orvosegyetemi pártvezetők kapcsolata az állami vezetéssel. Az állami vezetők egyre jobb munkát végeznek, de még emelni kell a tanácsadók színvonalát, javítani kell egyes intézetek irányítását. Vannak intézet-vezetők, akiket túlzott mértékben vesznek igénybe akadémiai, bizottsági stb. munkákra. A gazdasági igazgatóság elnyerte a minisztérium vándorzászlaját. Most arra kell törekednie, hogy a helyi problémákat (intézetekkel való egészségügyi kapcsolat, munkavédelem, szociális intézmények működésének megjavítása, klinikák otthonosabbá tétele stb.) még eredményesebben oldják meg.

Sok panasz hangzott el a minisztérium munkája miatt. A minisztérium nem törődik eléggé az egyetemmel. Sokszor gyenge a hazai gyógyszerek minősége, a külföldi gyógyszerek beszerzésénél pedig nem veszik eléggé figyelembe az egyetemi klinikák igényeit, ami nemcsak a gyógyító munkát, de a kutatást is gátolja.

Az állami ideológiai oktatás a szakosítás óta többet nyújt a résztvevőknek, de még fellelhetők a dogmatizmus és az aktualizálástól való húzódnás nyomai. A Marxizmus-leninizmus Tanszék komoly munkát végez egyetemi hallgatóink eszmei-politikai nevelésében. Ki kell azonban küszöbölni az egyes témák átfedéseit, az ismétlődéseket és a szemináriumok iskolás, kikérdező jellegét. Több előadás színvonalára emelésre szorul. Zsúfolt a IV. évesek idej tanterve. A dolgozók pártoktatása a megfelelő propagandisták hiánya következtében erősen hanyatlott és nagy a lemorzsolódás.

Az egyetem oktatómunkáját egyre inkább az önállóságra nevelés hatja át. A multibeli gyenge szelektálás, persze, még több helyen (gyógyszerész-kar) érezteti hatását. Komoly eredményeket mutat fel a Katonai Tanszék fejlődése; az orosz lektorátusnak viszont jobban alá kell támasztania a szakmai ok-

tatást. Egyes hallgatók a gyakorlati órák (pl. sebészet) túltengését panaszolják. A helyes megoldás itt is az ismétlések kiküszöbölése, a gazdag gyakorlati szemléltetőanyag biztosítása (pl. az SZTK sebészeti szakrendeléseinek felhasználásával). A pártértekezlet megállapította, hogy a Tanulmányi Osztálynak elevebb kapcsolatba kell kerülnie a hallgatókkal, szociális problémáikkal, le kell küzdenie a felerülő tantervi, tantermi nehézségeket és csökkentenie kell az előadók adminisztratív túlerőtelét. Meg kell szervezni az orvostanhallgatók egyetemközi tapasztalatcserejét.

Jelentős fejlődés mutatkozik a tudományos munka területén, melyről Kossuth-díjak és kormányki-tüntetésekként tanúskodnak. Tudományos munkák, kiváló jegyzetek, cikkek, tanulmányok, új gyógyászati eljárások jelzik az előrelépést. De vannak még zökkenők, így pl. a tudományos káderutánpótlásnál. Többen felvetették, hogy az aspiránsoké csak egyes „kiváltságos” tanszékhez látszik kapcsolódni, holott pl. a gyógyszerészeti területén is szükség volna tudományos káderutánpótlásra. Gondoskodni kell az egészségügyi közpénzügy továbbképzéséről is. Az Akadémia irányában bírálatként hangzott el, hogy többet tethetne a Szovjetunió és a népi demokráciák felé a kapcsolatok (tanulmányutak, kongresszusok) kiépítése terén, valamint a tudományos eredmények külföldi publikációs lehetőségének kiszélesítésében. Megállapítást nyert, hogy professzorainknak és előadóinknak jobban kell támogatniuk a tudományos szakcsoportok munkáját megjelenésükkel és hozzászólásaikkal is. A szakcsoportok számára utazási kereteket és publikációs lehetőséget sem ártana biztosítani.

Végül a kultúr- és sportmunka kérdéseivel foglalkozott a pártértekezlet.

A pártválasztmány beszámolója valóban kollektív munkával készült, széleskörű anyaggyűjtés és többszöri megvitatás eredményeként. Bátran feltárta a hiányosságokat, de nem szerénykedett az eredmények felmérése terén sem. A vita igen gyümölcsöző és konkrét volt, rengeteg segítséget nyújtott az új választmány és PB jövő munkájához. Hiba volt azonban, hogy a pártélet, a politikai munka problémái meglehetősen háttérbe szorultak az egyéb — kétszertelenül fontos — kérdések mellett. A tartalmas határozati javaslatokat egyhangúlag elfogadta az értekezlet, mely a továbbiak során titkos szavazással megválasztotta az új pártválasztmány 25 rendes és 11 pótaggát, valamint 7 szavazati és 1 tanácskozási joggal rendelkező küldöttet a városi pártértekezletre.

Ezután az új pártválasztmány rövid ülésen megválasztotta az orvosegyetem önálló pártbizottságának tagjait, Jáki Gyula, Szilárd János, Kenyeres Ferenc, Mónus Zoltán, Bartókné, Bárdi és Palotai elvtársakat.

Tizenöt országgal cserél tudományos folyóiratot az Ásványtani Intézet

A Szegedi Tudományegyetem Ásványtani Intézetének munkatársai Koch Sándor Kossuth-díjas professzor vezetésével „Acta mineralogica petrographica” című angol nyelven megjelenő évkönyvükben számolnak be az idén is kutatómunkájuk legújabb, legfontosabb eredményeiről. Az 1948 óta rendszeresen megjelenő évkönyv idej számában az egyik legjelentősebb munka a gyöngyösoroszi színesfém-bányák ásványairól szóló beszámoló lesz.

A mikrofotográfiákkal, grafikonokkal, táblázatokkal ellátott évkönyv nemcsak hazánk tudósai számára hasznos, hanem jól ismert külföldön is. Tizenöt ország 38 városában, akadémiákra, egyetemi intézetekre, tudományos társulatokra, múzeumokra küldi

meg az intézet. A Szovjetunió Tudományos Akadémiája évente öt példányt kér belőle. Lengyelország négy városába, Csehszlovákia hét intézetébe küldik rendszeresen. A nyugati országok közül többek között Franciaországba, Angliába, az Egyesült Államokba juttatják el. Minden eddig megjelent számból az elmúlt hónapokban küldtek Tokióba, az ottani egyetem kérésére.

A szegedi intézet cserébe 75 különféle folyóiratot kap külföldről. A kutatómunkát nagyon megkönnyíti, hogy így megismerik a világ valamennyi mineralógusának legfontosabb, legújabb eredményeit. Ugyazoltván minden héten érkezik valahonnan folyóirat, a legutóbbi postáéppen a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának egyik folyóiratát hozta,

A március 15-re való emlékezés arra is figyelmeztet, hogy vívmányainkat, népünk szabadságát, nemzetünk függetlenségét éberem kell őrizni.

(A Szabad Nép 1954. március 15-i vezércikkéből)

Fodor Gábor elvtárs: kétszeres Kossuth-díjas

A Szabad Nép március 16-i száma közölte a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának határozatát az 1954. évi Kossuth-díjakról. A természettudományok terén 20.000 forintot esztfokozatú Kossuth-díjat kapott Fodor Gábor elvtárs, a Szegedi Tudományegyetem rektora, az Akadémia levelezőtagja, a tropánvázias alkaloidokra vonatkozó stereokémiai kutatásaiban elért eredményeiért.

A szegedi egyetemek ünnepi megemlékezése 1848 március 15-ről

A két szegedi egyetem oktatói és hallgatói március 15-én délelőtt igen nagy számban gyűltek össze az Ady-téri Auditorium Maximumban az 1848. márciusi események 106. évfordulójának megünneplésére. A Hímnusz elnéklése után Hering Béla bölcsész elszavalta Petőfi „Nemzeti dal”-át, majd Martonyi János egyetemi tanár, a Tudományegyetem oktatási rektorhelyettese mondott ünnepi beszédet.

Rámutatott arra, hogy március 15-én olyan eseményekről emlékezzünk meg, amelyek fordulópontot jelentettek hazánk történetében, fényük messze előre mutatott és akkor is világított, amikor a reakciós elnyomás újabb évtizedeit kellett végigélnünk; ma pedig, a felszabadult nép uralmának idején hatalmas lánggal lobog.

1848 március 15-én a pesti nép döntő lökést adott a reformkövetelések megvalósításának, amelyek az abszolutisztikus és feudális béklyók szétlörésével, hazánk szabadságának és jólétének megteremtését célozták.

— 1848 két legfőbb célkitűzése a nemzeti függetlenség kivívása és — ezzel szorosan egybeforrva — a nép belső felszabadítása volt. További céljai voltak a 48-as törvényhozásnak a gazdasági szabadság megteremtése, és a nemzeti ipar kifejlesztése, valamint a polgári alkotmányosság intézményeinek bevezetése. Mindezek akkor feltétlenül haladó gondolatok voltak. 1848 vezetőinek az eszmévilágában szerepelt a nemzetiségi kérdés megoldásának szükségése is, de ez a gondolat akkor még nem tudott kibontakozni. A szabadságharc az ellenséges túlerőn kívül azért bukkant el, mert nem sikerült teljes és tartós nemzeti egységet teremteni. Hazánk azonban ekkor mindenesetre bekapcsolódott az európai haladás áramába, a forradalmi átalakulás ügyéért fegyveresen is sikarszállott és legvégül már egész Európában egyedül küzdött érte.

Az 1848-as nemzedék mindörökké szóló fényes példát nyújtott nekünk az eszményekhez való hűségben, és az értük való harcnak bátor, mindhalálig való vállalásában.

A továbbiakban arról szólt Martonyi rektorhelyettes, hogy az 1848-as szabadságharc elbukása után a Habsburg-házzal kiegyezett uralkodó osztályaink egyre jobban háttérbe szorították, majd teljesen elejtették és kicsúfolták mindazt,

amit 1848 hirdett és megvalósítani igyekezett. Megtagadták Kossuth, Petőfi és Táncsics örökségét.

Nepünk a reakciós uralom alóli csak 1945-ben tudott felszabadulni, a Szovjet Hadsereg győzelmes hadműveleteinek eredményeképpen. Ettől kezdve a párt útmutatása nyomán azt tűztük ki célul, hogy 1848 eszméit beteljesítsük és egyben a mai idők követelményeinek megfelelően túlhaladjunk rajtuk.

Helyreállítottuk és óvjuk országunk függetlenségét. A földet azoknak adtuk, akik megművelik, előmozdítjuk dolgozó parasztságunk felemelkedését, erősítjük a munkás-paraszt szövetséget. A termelőeszközök zömét az államotások folytán a dolgozó nép vette kezébe. Megteremtjük hazánkban a termelési és fogyasztási javak bőségét. Államapparátusunk keretében megvalósítjuk a szocialista demokráciát és törvényességet. A nemzetiségi dolgozók hazánk valóban egyenrangú polgáiraivá váltak. Bekapcsolódtunk a nemzetközi békétáborba, s minden erőnkel szolgáljuk a világ népeinek szabadságát és szociális haladását.

Végül azokat a konkrét kötelességeket foglalta össze Martonyi rektorhelyettes, amelyeket a szegedi egyetemek oktatóinak és hallgatóinak mindennapi munkájuk során teljesíteniük kell. Ebben a munkában bátran támaszkodhatunk Szeged hazafias hagyományaira.

— A márciusi nagy elődökre való emlékezés tüze melegítsen át minket és adjon erőt ahhoz, hogy a népünkre váró nagy feladatok teljesítéséből, a bol-dog, szocialista Magyarország felépítéséből méltón vehessük ki részünket —

mondotta. Az ünnepség keretében a DISZ tudományegyetemi szervezete nevében Stefanik Károly bölcsészettan-hallgató, orvosegyetemi szervezete nevében pedig Kiss Ferenc orvostanhallgató mondottak még beszédet. Felhívták a hallgatók figyelmét jövőre dolgozó ifjúságunk gyönyörű hivatására. Ennek maradéktalan betöltésében Petőfi szellemének kell irányítania bennünket — hangsúlyozta Kiss Ferenc.

Szerepeltek még az ünnepély műsorán az újjászervezett Egyetemi Énekkar műsorai, amelyek a jelenlévők nagy tetszését és lelkesedését váltották ki.

Sárvári Sándor levelezőnk írja:

Néhány szó egyetemi tanulmányaim befejezése előtt

Be kell vallanom, hogy kevés az én tehetségem ahhoz, hogy érzelmeimet, gondolataimat e cím alatt, e rövid cikkben ki tudjam fejezni akkor, amikor IV. éves kollégáimmal elérkeztünk a VIII. félév végére.

Előljáróban csak annyit, hogy sok szép élménnyel és maradandó értékkel gazdagodtam itt az egyetemen.

Azok közé a szegénysorsú fiatalok közé tartozom, akik érettségi nélkül nyertek felvételt az egyetemre és nem kell külön méltatni, hogy sokszor nehéz, de annál szöb feladatokkal kellett megbirkóznom. A lényeg az, hogy az első évfolyamot 120-an kezdtük és most 65-en startolunk a cél felé: — e között a 65 között vagyok én is.

Az eltelt csaknem négy év alatt nagyszerű kollektíva alakult ki a mi körünkben és mint testvérek úgy érezzük, hogy egy nagy családnak vagyunk tagjai.

Szinte kellemetlen, rossz érzés arra gondolni, hogy itt kell hagyni az egyetem padjait és búcsút kell vennünk egymástól. Talán fáj is egy kicsit, hogy a mi családunk most „felbomlik” és egy nagy családnak leszünk tagjai. Más-más vi-

dékre és különböző funkciókba kerülünk, de baráti szeretetünk egymás iránt el nem múlik soha.

Nagyon sok nemeset, szépet és jót kaptunk itt az egyetemen, szinte fel sem lehet sorolni. Még a befejezett „hajrá” most folyik (szakdolgozat, államvizsgák, évvégi vizsgák). Eddig összesen 61 vizsgát és beszámolót tettünk és ha nagyon akarjuk, a további vizsgáink is sikerülnek. Remélem, ezt mindannyian akarjuk.

Ha arra gondolok, hogyan jutottam el a IV. év végéig és hogyan indulok az életbe, először is hálás szívvel gondolok a pártra, amely felemelt az egyetemisták sorába és megtanított lelkesedni, egy megdönthetetlen eszmét adott, megtanított akaratra, osztályhűsége, hazaszeretetre és szakmát adott kezembe, amellyel boldog jövőmet megalapozhatom. Hogyan férhet ennyi szép egy szóba: „párt”? Köszönöm, hogy ezt megtanultam és hogy másokat is taníthatok erre. Magammal viszem az életbe a legtöbbet, engem továbbra is vezérel a pártra vetett hitem, hisz ahogyan Majakovszkij írja „a párt az egyetlen, mely sohasem árul el engem”;